

۳. ضرورت تأسیس رشته شیعه‌شناسی

حجت‌الاسلام والمسلمین علی انصاری *

بختی که می‌خواستم خدمت عزیزان عرض کنم، ضرورت ایجاد رشته شیعه‌شناسی و یا رشته‌های شیعه‌شناسی در مجامع علمی از جمله حوزه و دانشگاه است. این ضرورت را از ابعاد مختلف و گوناگونی می‌توان بررسی کرد، اما به دلیل ضیق وقت از تجزیه و تحلیل و بسط موضوع صرف‌نظر می‌کنم. فقط درباره ضرورت شیعه‌شناسی به جهت رفع محرومیتها و مظلومیتها از مکتب تشیع نکاتی را مطرح می‌کنم.

شیعه‌شناسی، تصویری علمی از فرهنگ حیات‌بخش اسلام است که با تبیین و کشف حقایق عینی و تاریخی، سعادت دنیا و آخرت را برای عقل‌گرایان عالم به ارمغان آورده و همه ابعاد زندگی فردی و اجتماعی انسانها را از انحراف و لغزش نگاه می‌دارد. رشته علمی شیعه‌شناسی دارای ممالک و مبانی بنیادین و منبع مهمی برای شناخت حقیقت با همه ابعاد وجودی آن و هر واژه‌اش سرشار از مفاهیمی متعالی از معارف الهی است. مدار اصلی و عناصر نورانی مذهب تشیع با مشعل رشته تخصصی شیعه‌شناسی امکان تلاوم دارد. پژوهشگران و دانشمندان غیرشیعی در پژوهشهای خود درباره شیعه به ندرت شناختی همه‌جانبه از حقایق عینی و تاریخی آن به دست آورده‌اند. در حالی که مطالعه دقیق، درک عمیق و بررسی ویژگی‌های ممتاز اندیشه شیعی به اثبات می‌رساند که این فرهنگ آرمانی حقیقی، دارای اصولی پابرجا و مترقیانه‌ترین اندیشه الهی است. ما که مقیم ساحت بعثتیم و در غدیر به اعتکاف نشستیم، برآنیم تا با همکاری و همیاری آگاهانه مسئولان و دلسوزین جامعه اسلامی، اسلام اصیل و بی‌انحراف را از طریق گسترش رشته‌های علمی و معارف غنی شیعه‌شناسی از دستبرد مخالفان تاریخ حفظ کنیم و به مسئولیت دینی و شرعی خود عمل کرده باشیم.

اصل بحث من ضرورت شیعه‌شناسی به جهت خارج کردن تشیع از مظلومیتها و منزوی بودن است. همه عزیزان مطلع‌اند، مظلومیت تشیع از همان روز نخستین و صدر اسلام شروع شد. پیامبر مکرم اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله) که هر کلامش، کلام الهی است، در جمع بیش از صد هزار نفر در صحرای غدیر، ولایت امیرالمؤمنین علی (علیه‌السلام) را اعلام

* رئیس مجمع جهانی شیعه‌شناسی.

می‌کند. اما مظلومیت شیعه آن‌چنان زیاد است که، در جایی که هر کس با دو شاهد می‌تواند حق خود را بگیرد؛ امیرالمؤمنین با بیش از صد هزار شاهد در صحرای غدیر، هنوز که هنوز است بعد از قرن‌ها نتوانسته است به حقیقت و حقانیت خود به صورت گسترده و فراگیر دست پیدا کند. اگر همین امیرالمؤمنین را با بیش از صد هزار شاهد، دشمن آن‌چنان تخطئه و تخریب می‌کند که دستور می‌دهد به جای تسبیحات حضرت زهرا (سلام‌الله‌علیها) او را لعن کنند، بعضیها خیال نکند که به همین سادگی بوده است.

دشمن، اول کفر، نامسلمان بودن و ضداسلامی بودن فرد را ثابت می‌کند، بعد دستور به لعن می‌دهد؛ آن هم در آن دورانی که این همه امکانات تخریبی نبوده است. اینها به دلیل نشناختن حقانیت شیعه است. با به وجود آوردن رشته‌های شیعه‌شناسی در مجامع علمی و آکادمیک بزرگ دنیا می‌توان این حقیقتها را روشن نمود. اگر می‌بینیم وقتی امام حسین (علیه‌السلام) فرزند رسول‌الله (صلی‌الله‌علیه‌وآله) شهید می‌شود و حتی قبل از آن، اگر درب خانه دختر رسول‌الله (صلی‌الله‌علیه‌وآله) را آتش می‌زنند، پهلویش را می‌شکنند و فرزندش را شهید می‌کنند، همه به دلیل نشناختن حقانیت و عظمت تشیع است. چون مسلمانها شناخت واقعی و عمیق و دقیق ندارند، دشمن موفق می‌شود هر بلایی به سر آنها بیاورد و اسلام حقیقی را منحرف کند. چرا بیست مسجد در جهان اسلام به شکرانه کشتن امام حسین (علیه‌السلام) ساخته شد؟ مظلومیت از این بالاتر که یک مکتب الهی بیش از هزار سال تمام در تقیه زندگی کند. چون مسلمانان این مکتب را نمی‌شناسند. این آرمان مترقی را نمی‌شناسند.

لذا امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) که بماند، فرزند دختر رسول‌الله (صلی‌الله‌علیه‌وآله) که بماند، آرام آرام آن‌چنان انحراف ایجاد می‌کنند که اصل اسلام را از بین ببرند و سوگند می‌خورند از بین ببرند. وقتی مطرف بن مغیره می‌آید به معاویه می‌گوید: دست از سر این شیعه‌ها بردار، همه را قلع و قمع کردی، همه را بیچاره و خانه‌نشین کردی؛ می‌گوید: «لا والله الا دفناً دفناً؛ نه به خدا قسم، مگر نام شیعه را دفن کنم». این در حالی است که احدی نسبت به این وضعیت، حتی به اندازه انگشتان دست، مخالفت نمی‌کند.

ما به سهم خود در سال امام علی (علیه‌السلام) لبت عملی به پیام مقام معظم رهبری گفتیم و با کمک و همراهی جمعی از استادان حوزه و دانشگاه، مجمع جهانی شیعه‌شناسی را تأسیس کردیم. حداقل از آن تاریخ، محض شدیم که تحقیق کنیم در عالم نسبت به تشیع چه می‌گذرد. تکلیف دارم عرض کنم؛ والله الان شیعه از صدر اسلام هم مظلوم‌تر است. دردهایی که الان بر امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) می‌گذرد، از شمشیری که در صدر اسلام بر فرقهش وارد شد سنگین‌تر است. مواردی را عرض می‌کنم.

شما می‌دانید دنیای امروز دنیای تمدن است و هر مکتبی که راز و رمز بهتر زندگی را به انسانها نشان دهد، برگ برنده را دارد. در مجامع علمی و آکادمیک دنیا، آن‌چنان دارند شیعه را به انزوا می‌کشاند و آن‌چنان مبانی شیعه را تحریف می‌کنند که از آن تحریف اولیه صدر اسلام که برای امامت و ولایت به وجود آوردند خطرناک‌تر است. یک نمونه در دایره‌المعارف «آمریکانا» است. این دایره‌المعارف جدیداً از سیزده جلد به سی جلد گسترش پیدا کرده است. در همه زمینه‌ها و موضوعات مطالب دارد. این دایره‌المعارف ۴۵۰۰ مقاله و مدخل دارد که توسط ۶۵۰۰ استاد برجسته دانشگاه و اندیشمند تدوین و تعریف شده است. جایگاه شیعه در این دایره‌المعارف چیست؟ این دایره‌المعارف ۴۴ صفحه درباره اسلام مطلب دارد. بزرگ‌ترین مقاله این دایره‌المعارف ۴۴ صفحه است، کوچک‌ترین مقاله آن هم ۴ سطر است. برای اولین بار در تاریخ جهان مقاله چهار سطر نوشته می‌شود، آن هم مقاله تشیع در این دایره‌المعارف است. محتوا چیست؟ این است که، شیعه فرقه‌ای از فرق اسلامی است که در مقابل اعتقاد اهل سنت معتقد است جبرئیل در رساندن حکم خدا به علی (علیه‌السلام) خطا رفته است و به جای او، حکم خدا را به محمد (صلی‌الله‌علیه‌وآله) رسانده است.

همین! دایره‌المعارف درباره عمروعاص بیش از یک صفحه دارد، درباره عایشه بیش از یک صفحه دارد، درباره شیعه فقط چهار سطر، آن هم این‌گونه!

اگر رشته‌های شیعه‌شناسی نداشته باشیم و اگر عناوین و موضوعات و ابعاد مختلف علوم شیعی را نتوانیم به راحتی تبیین و به دنیا عرضه کنیم، این‌گونه به سر مذهب ما خواهند آورد. شما خیال می‌کنید یک دایره‌المعارف نوشته شده در گوشه یک کتابخانه زندانی شده؟ خیر، این بزرگ‌ترین منبع کتابهای علمی و درسی دانشگاهها و رشته‌های اسلام‌شناسی و شیعه‌شناسی در دنیاست. آقایان محترم، در اسرائیل چهار رشته مستقل شیعه‌شناسی وجود دارد؛ رشته مستقل شیعه‌شناسی، نه گرایش. اما ما مکاتبات کردیم، جلسات گرفتیم، فریاد زدیم، ولی نه در حوزه و نه در دانشگاه هنوز موفق به ایجاد یک رشته شیعه‌شناسی نشده‌ایم. شیعه خیلی مظلوم است.

مظلومیتهای بسیار زیاد شیعه در طول تاریخ که همه ما بر آن گریسته‌ایم و مظلومیتهایی که الان هم وجود دارد، فراوان است. بزرگ‌ترین مرکزی که تمام ادیان دنیا را به انحراف می‌کشاند، روی آنها کار و آنها را منحرف و تخطئه می‌کند و اهداف خود را بر کرده آنها می‌گذارد، سازمان CIA آمریکا است که معاونتی به نام ادیان دارد. اینها روی تمام ادیان رسمی دنیا کار می‌کنند. جدیداً دستور دارند با هزینه مخصوص قسمت تشیع را از کل معاونت ادیان دنیا جدا کرده و روی این قسمت بیشتر از بقیه ادیان کار کنند. چون فهمیدند منجی عالم بشریت و آرمان حقیقی و اصول مترقیانه فقط در این مکتب است.

اخيراً فقط نهمصد میلیون دلار بودجه مخصوص شیعه گذاشته‌اند. به هر حال، به شکل بی‌سابقه‌ای دارند علیه شیعه هزینه می‌کنند. سایتهای مختلف دنیا، قلم به دستان زیادی در دنیا، حتی برخی از کشورها درصدی از پول نفت خود را علیه شیعه اختصاص داده‌اند. این همه مظلومیت را نه با سینه زدن، نه با سلام و صلوات تنها و نه با ذکر تنها، بلکه با شناخت حقیقی و شناساندن آن به جهانیان می‌توان پاسخ داد.

متأسفانه پایان‌نامه‌هایی که در مجامع علمی درباره افلاطون و ارسطو نوشته می‌شود، چندین هزار برابر پایان‌نامه‌هایی است که درباره امام زمان (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف)، امام باقر و امام صادق (علیهما‌السلام) نوشته می‌شود. شیعه خیلی مظلوم است. این مکتب ویژگیهای منحصر به فردی دارد که اگر با زبان نو به مردم گفته شود جهانیان عاشق این مکتب می‌شوند.

من یک جمله از شهید قاضی طباطبایی خدمت دوستان عرض بکنم. ایشان مقدمه‌ای بر *جنت المأوی* نوشته‌اند. او این جمله را از علامه محمدجواد مغنیه نقل می‌کند. می‌گوید: علمای اسلام دو دسته‌اند: یکی آنهایی که رفتند فقیه شدند، بزرگ شدند، عالم شدند، مجتهد شدند، فتوا دادند، حلال و حرام مشخص کردند. اجرشان پیش خدا محفوظ و بسیار کار بزرگی کردند. دسته دوم کسانی هستند که دلشان به حال اصل مذهب تشیع می‌سوزد و در زدودن غبار و زنگار از این مذهب تلاش می‌کنند. تعداد این دسته دوم بسیار کمیاب و از طلای ناب کمیاب‌تر است.

می‌توانم با تأسف شدید عرض کنم، شاید بنده تفحصم ناقص بوده است، اما بیش از ده شیعه‌شناس در این مملکت بزرگ پیدا نکرده‌ایم. این موضوع جدی است. باید روی اختصاصات مذهب تشیع کار کنیم.

طهری

سال چهارم - شماره ۱۶ - زمستان ۱۳۸۴